

Opiniebijdrage van het Louis Bolk Instituut

Neem de **grond** als uitgangspunt

Jan Willem Erisman en Sjf Staps

Louis Bolk Instituut, onderzoeksinstituut voor duurzame landbouw, voeding en gezondheid

De samenleving vraagt om een duurzaam landbouw- en voedselsysteem. Voor die transitie is het noodzakelijk een krachtige visie te ontwikkelen, waarbij het vooral om de lange termijn gaat. De landbouwsector is te veel gefocust op de korte termijn.

Een groen en duurzaam landbouwbeleid vraagt om concrete doelen. Die geven perspectief en stimuleren echte innovatie. Zij zouden gebaseerd moeten zijn op onze waarden en op de grondbeginselen van de samenleving, en los moeten staan van kortetermijnbelangen van bedrijven uit een falend systeem. De doelen zouden ook moeten uitgaan van een integrale aanpak, in plaats van het huidige gefragmenteerde beleid waarbij boeren steeds met nieuwe wetten en regels uit afzonderlijke dossiers worden geconfronteerd.

Maar hoe doe je dat? Wij stellen voor om uit te gaan van de Sustainable Development Goals van de VN. Daarbij is een integrale visie het uitgangspunt. Om dat concreet te maken voor Nederland stellen we als hoofddoel volledige grondgebondenheid in 2050. Dat betekent de bodem nemen als uitgangspunt voor het ruimtelijke ordeningsbeleid, zodat er optimale weerbaarheid komt voor klimaat effecten. De bodemkwaliteit mag in ieder geval niet achteruitgaan. Voer voor dieren en voedsel voor mensen komen uit de regio. Alle productie is klimaatneutraal en de lucht- en waterkwaliteit zijn gewaarborgd.

Tijd voor een nieuwe Mansholt: gezonde grond voor gezonde voeding

Kwaliteit en omvang van het landschap en biodiversiteit zijn beschermd. Dierenwelzijn is gegarandeerd.

Hoe die doelen bereikt kunnen worden, is vervolgens een ander vraagstuk. Dat kan via verschillende wegen waar verschillende groeperingen zich voor inzetten. Dat zou bijvoorbeeld natuurinclusieve landbouw kunnen zijn, biologische landbouw, precisielandbouw en ook hoog-technologische voedselproductie. Een combinatie hiervan leidt tot een uitwisseling van kennis en tot het gezamenlijk werken aan de geformuleerde kwaliteitsdoelen.

Hoe realistisch is dit? De drijfveer van landbouwcommissaris Sicco Mansholt was 'nooit meer een hongerwinter'. We hebben ons hele landbouw- en economisch systeem daarop gebouwd en dat doel is bereikt. Het heeft echter ook geleid tot vele negatieve effecten. Het heeft ons wel geleerd dat sturen vanuit doelen écht werkt. Het is tijd voor een nieuwe Mansholt, maar nu met een krachtige, integrale visie: gezonde grond voor gezonde voeding.